

การจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	
เจ้าของความรู้ นางสาวพัชรินทร์ บุญประกอบ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๑./สิงหาคม./๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
สิ่งที่ควรรู้ก่อนทำกิจกรรมอบรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร มีดังนี้ ๑. โรงเรียนเกษตรกร เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในชุมชน โดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเป็นผู้กำหนดหัวข้อที่จะเรียนรู้หรือหลักสูตรด้วยตนเอง โดยหัวข้อที่จะเรียนรู้เกิดจากปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน โดยมีรูปแบบ ลักษณะ และเป้าหมายดังนี้ - รูปแบบการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งเป็นวิธีการเปลี่ยนการยอมรับวิธีการและเทคโนโลยีด้วยตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างจากการถ่ายทอดความรู้แบบทั่วไป - ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ หลีกเลียงลักษณะการบรรยายในห้องเรียน แต่เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติในแปลงปลูกจริงตลอดฤดูกาลเพาะปลูก - เป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เน้นการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เป็นเครือข่ายกัน กระบวนการผลิตมีความปลอดภัยต่อตัวผู้ผลิต ผู้บริโภค และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	ข้อเสนอแนะ - พืชที่เกษตรกรปลูกควรเป็นพืชชนิดเดียวกัน - กิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละครั้งที่พบกัน ดังนี้ ๒.๑ วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร และเลือกหัวข้อ หรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ ๒.๒ ให้เกษตรกรทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อให้ทราบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบเรื่องอะไร ทางวิทยากรพี่เลี้ยงจะเก็บประเด็นมา เพื่อหาข้อมูลมาเติมเต็มความรู้ให้แก่เกษตรกร ๒.๓ แบ่งกลุ่มเกษตรกร กลุ่มละ ๔-๕ คน เพื่อทำกิจกรรมในการเรียนรู้ร่วมกัน ๒.๔ ให้เกษตรกรร่วมกิจกรรมสนทนากัน เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ และให้เกิดความสนิทสนมกันในกลุ่มมากขึ้น ๒.๕ หัวข้อพิเศษ (Special Topic) เป็นองค์ความรู้ที่นำมาเพิ่มเติม หัวข้อหรือประเด็นให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร เช่น การตรวจวิเคราะห์ค่าความเป็นกรดต่างของน้ำสำหรับผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การตรวจวัดเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าว การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การทดลองปลูกข้าวที่นำเมล็ดพันธุ์แช่ด้วยสารชนิดต่างๆก่อนนำไปปลูกและมีการใช้ระยะเวลาการเจริญเติบโตในแต่ละระยะ การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง วิธีการจำแนกแมลงศัตรูพืชและแมลงศัตรูธรรมชาติ ลักษณะอาการของโรคข้าวที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ ๒.๖ การลงสำรวจแปลงปลูกพืช เพื่อตรวจสอบสภาพต่าง ๆ ในแปลงปลูก เก็บตัวอย่างพืช แมลง สิ่งมีชีวิต อื่น ๆ บันทึกสิ่งที่พบต่าง ๆ ๒.๗ วิเคราะห์ระบบนิเวศในแปลงปลูก (Eco-System Analysis) แต่ละกลุ่มจะใช้ข้อมูลที่ได้จากการลงสำรวจแปลง

แบบฟอร์มการจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ (ต่อ)	
องค์ความรู้ เรื่อง การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	
เจ้าของความรู้ นางสาวปริญญะ เรื่องเพชร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๑/สิงหาคม/๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
๒. องค์ประกอบพื้นฐานของโรงเรียนเกษตรกร ๒.๑ ประกอบไปด้วยกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๐-๑๕ คน ๒.๒ เลือกชนิดพืช ตามประเด็นปัญหา และความต้องการที่จะเรียนรู้ของเกษตรกร ๒.๓ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ เช่นอุปกรณ์ในการศึกษาทดลองด้านการเกษตร อุปกรณ์เครื่องเขียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ๒.๔ วิทยากรที่เลี้ยง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นผู้ช่วยกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกตลอดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ๒.๕ สถานที่พบปะ หรือประชุม เป็นจุดที่ใช้ในการพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เช่น ศาลาประชาคมหมู่บ้าน แปลงเรียนรู้ ฯลฯ ๒.๖ แปลงเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกร โดยมีการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามวิธีของเกษตรกร และวิธีการใช้เทคโนโลยีชนิดอื่น เพื่อให้เกษตรกรเห็นข้อดี-ข้อเสียถึงวิธีการปฏิบัติในแปลงปลูกแต่ละวิธี	ข้อแนะนำ ในข้อที่ ๒.๖ ร่วมกันแสดงออกมาเป็นภาพ โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีการวาดภาพ ระบายสี แล้วนำเสนอให้เพื่อนแต่ละกลุ่มได้ฟังว่าแต่ละกลุ่มได้พบเจออะไรจากการสำรวจระบบนิเวศบ้าง ซึ่งภาพจะประกอบ ด้วยศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช สภาพแปลงปลูกที่พบ และการปฏิบัติอื่น ๆ ในช่วงนั้น ๒.๘ การเสนอผลการตัดสินใจ (Decision making) ส่งผู้แทนมานำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ เพื่อการอภิปรายและเป็นการฝึกหัดเสนอผลต่อคนหมู่มาก ในระหว่างการนำเสนอจะมีการซักถาม และตอบข้อซักถาม เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ช่วงนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการอภิปรายและบันทึกข้อสรุปผลการตัดสินใจของเกษตรกร ๒.๙ ทบทวนสรุปบทเรียน ที่ได้จากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง รวมถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ ความก้าวหน้าของช่วงระยะเวลาการเจริญเติบโตของพืช ระบบนิเวศ ผลการจัดทำแปลงทดลองเรียนรู้ต่าง ๆ ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติที่พบ การประชุมแต่ละครั้งต้องมีการสรุป ทบทวน ผลการปฏิบัติของเกษตรกร วิเคราะห์ระบบนิเวศ การตัดสินใจ อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต ๖. วางแผน เป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งวางแผนการอบรมในครั้งต่อไป และเมื่อสิ้นสุดฤดูกาลจะมีการวัดเปรียบเทียบผล ผลผลิต ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต วิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น เอกสารอ้างอิง วารสารกรมส่งเสริมการเกษตร ฉบับที่ ๓๐๘ เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖. ISSN : ๑๖๘๕-๘๐๕๐
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ.....นางสาวรุ่งรัตน์ มาประสิทธิ์.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	
หน่วยงาน.....สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร.....โทรศัพท์.....	